

Manifest drapaire de Puigcerdà
Antonio Gascón i Agustín Guillamón

Puigcerdà, 27 d'abril de 2018

81è aniversari de l'assassinat d'Antonio Marín, el Durruti de la Cerdanya

El combat dels treballadors per conèixer la seva pròpia història és un, entre molts més, de la guerra de classes en curs. No és purament teòric, ni abstracte o banal, perquè forma part de la pròpia consciència de classe, i es defineix com **teorització de les experiències històriques del proletariat internacional**, i a Espanya ha de comprendre, assimilar i apropiar-se, inexcusablement, les experiències del moviment anarcosindicalista en els anys trenta.

Un fantasma amenaça a la ciència històrica, el fantasma de la falsificació. L'amnèsia, pactada pels sindicats i partits polítics de l'oposició democràtica amb els últims gestors de l'Estat franquista a la mort del dictador, va ser una altra derrota més del moviment obrer en la Transició, que va tenir importants conseqüències per a la memòria històrica de la Dictadura Franquista i la Guerra Civil. L'amnistia va significar una creu i ratlla amb el passat. Això imposava l'oblit deliberat i "necessari" de tota la història anterior a 1978. Calia reescriure una nova Història Oficial, ja que la versió franquista i la antifranquista ja no servien al nou poder establert, sota una òptica superadora dels antagonismes que van determinar la Guerra civil espanyola.

En l'actualitat, abril de 2018, esvaïda de la memòria col·lectiva qualsevol referència conflictiva, antagònica, o que posés de manifest que la Guerra civil va ser també una guerra de classes, ha culminat ja la tasca de la seva recuperació com a episodi de la història burgesa. Els mandarins de la Història Oficial, minimitzat, ocult i ignorat el caràcter proletari i revolucionari de la Guerra civil, escometen la recuperació del passat com a relat de la formació i consolidació històrica de la democràcia representativa, o en les autonomies històriques, com a justificació de la seva constitució en nació.

Es pren a la classe obrera el seu protagonisme històric, en benefici dels nous mites democràtics i nacionalistes de la burgesia que detenta el poder econòmic i polític. **CONSTATEM QUE LA MEMÒRIA HISTÒRICA ÉS UN CAMP DE BATALLA DE LA LLUITA DE CLASSES.**

Les institucions burgeses de l'aparell cultural de l'Estat sempre han controlat i utilitzat la història en el seu profit, ocultant, ignorant o tergiversant els fets que qüestionen o posen en dubte la dominació de classe, a la qual cosa s'avenen gustosos, excepte rares i honroses excepcions, la immensa majoria d'acadèmics i historiadors professionals.

En l'actual estat de les investigacions, el llibre de Pous/Sabaté sobre Antonio Martín i la Guerra civil a la Cerdanya, així com la insistent repetició de les seves tesis i afirmacions per gairebé tots els historiadors que han tractat aquest tema, és l'exemple més destacat i extrem que il·lustra la Història Oficial de què es parla en aquest Manifest. **LA HISTÒRIA OFICIAL ÉS LA HISTÒRIA DE CLASSE DE LA BURGESIA.**

L'objectivitat, com a idea platònica, no existeix a la realitat d'una societat dividida en classes socials. En el cas concret de la Guerra civil, la Història Oficial es caracteritza per la seva **EXTRAORDINÀRIA ineptitud i la seva no menys**

EXTRAVAGANT actitud. La ineptitud rau en la seva incapacitat absoluta per assolir, o si més no intentar-ho, un mínim rigor científic. **La ACTITUD ve donada per la seva conscient IGNORÀNCIA o NEGACIÓ de l'existència d'un potentíssim moviment revolucionari, majoritàriament llibertari,** que va condicionar, es vulgui o no, tots els aspectes de la Guerra civil. Aquests funcionaris de la burgesia, en el camp de la història, incorren en diverses aberracions intel·lectuals (aberrants fins i tot des d'una perspectiva burgesa):

EXALTEN I ELOGIEN els mètodes i l'eficàcia repressiva de guàrdies d'assalt i guàrdia civil (rebatejada aquesta Guàrdia Nacional Republicana) o de la policia política (Servei d'Informació Militar o SIM). Potser no són massa conscients que amb això estan elogiant la tortura. Però és aquest un aspecte que, com cap altre, delata la influència de la perspectiva i interessos de classe en el treball històric, perquè aquest elogi de l'eficàcia de la tortura i la repressió policíaca i judicial republicana contra els revolucionaris, corre paral·lel a l'horror mostrat davant la violència de classe, desencadenada al juliol de 1936 pels "incontrolats" contra la burgesia. Poden ser especialistes en el tema de la violència, comptables eficients de morts violentes, que mostren però una total parcialitat quan qualifiquen de "terror" anarquista o "eficàcia" policíaca el que no deixa de ser sempre violència d'una classe contra una altra. Només que per a ells la violència obrera és terror, i en canvi, la violència estatal o del SIM, del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i Estat Català és eficàcia. No hi ha més raó que la seva perspectiva de classe. La violència es mesura per un tractament desigual, segons estira i arronsa de qui la fa o la pateix.

NEGAN, encara que prefereixen **IGNORAR**, perquè resulta més còmode, efectiu i elegant, la força decisiva a la zona republicana d'un moviment revolucionari, majoritàriament anarquista.

NEGAN, o disminueixen fins a límits que falsifiquen els fets, documentalment provats, l'enorme paper repressiu, reaccionari i còmplice de l'Església Catòlica en el cop d'estat militar, i la seva participació activa en la preparació, desencadenament i benedicció de la posterior repressió feixista.

LAMENTEN que George Orwell escrivís un "maleït" llibre que mai s'hauria d'haver llegit, i Ken Loach filmés una "horrorosa" pel·lícula que mai s'hauria d'haver vist. Volem llançar un senyal d'**ALARMA** contra una creixent marea d'historiadors revisionistes de la Guerra civil espanyola.

ALARMA per la decidida falsificació dels fets històrics de què fan gala, tot i la documentació disponible. **Els fets mateixos passen a la clandestinitat i els documents són ignorats, o malinterpretats.** La historiografia sobre la Guerra civil ha passat de ser una història militant, feta per protagonistes i testimonis de la guerra civil, amb tots els riscos que això suposa, però també amb la passió insubstituïble de qui no juga amb paraules perquè abans s'ha jugat la vida, a ser una història acadèmica inepta i obsoleta, caracteritzada pel disbarat, la incomprensió i fins i tot el menyspreu als militants i organitzacions del moviment obrer.

ALARMA davant la creixent banalització de la història Oficial, i la metòdica marginació de les investigacions que posen en relleu el decisiu paper històric del moviment obrer, per més rigoroses que siguin. En realitat, hi ha una absoluta incapacitat per part dels historiadors burgesos no ja per comprendre, sinó tan sols acceptar l'existència històrica d'un moviment revolucionari de masses a l'Espanya de 1936. **Ens trobem davant d'una història negacionista del moviment revolucionari que es va desenvolupar durant el període de la Guerra civil.**

La Història Oficial planteja la Guerra civil com una dicotomia entre feixisme i antifeixisme, que facilita el consens entre els historiadors acadèmics d'esquerra i dreta, els nacional-catalanistes i els neoestalinistes que, tots junts, coincideixen a descarregar el fracàs republicà al radicalisme d'anarquistes, pumistes i masses revolucionàries, que es converteixen d'aquesta manera en la víctima propiciatòria comú.

Amb la ignorància, omissió o minimització de les connotacions proletàries i revolucionàries que van caracteritzar el període republicà i la Guerra civil, la Història Oficial aconsegueix posar-ho tot del revés, de manera que els seus principals popes s'imposen la tasca de reescriure-ho tot DE NOU, i consumir d'aquesta manera l'expropiació de la memòria històrica, com un acte més del procés d'expropiació general de la classe treballadora. Doncs, al capdavall, la historiografia acadèmica és qui elabora la Història. Si, a la vegada que desapareix la generació que va viure la guerra, els llibres i manuals de la Història Oficial ignoren l'existència d'un magnífic moviment anarquista i revolucionari, d'aquí a deu anys s'atreviran a dir que aquest moviment NO HA EXISTIT. Els mandarins creuen fermament que MAI ha existit allò sobre el que ELLS no escriuen: si la història qüestiona el present, la neguen.

La funció de la història revolucionària consisteix a mostrar que llegendes, llibres i manuals enganyen, que els polítics s'emmaskaren, que el poder il·lusiona i que gairebé tots els historiadors burgesos menteixen, falsifiquen, manipulen i se sotmeten a la burocràtica i classista disciplina acadèmica. Davant el creixent desprestigi de la professió d'historiador, i malgrat les honroses i excel·lents excepcions existents, Antonio Gascón i Agustín Guillamón, amb l'objectiu d'evitar indesitjables i desagradables confusions, renunciem a l'apel·latiu d'historiadors; raó suficient per reclamar l'honesta activitat de **col·leccionistes de testimonis i papers vells: drapaires de la història**.

Després de la derrota política (que no militar) dels anarquistes al maig de 1937, a Barcelona i a tot Catalunya, la repressió contra el moviment llibertari durant l'estiu de 1937 va ser acompanyada per una campanya d'infàmies, degradacions, fal·làcies, insults i criminalització, que va substituir la realitat social i històrica per una nova realitat: la llegenda negra antilibertària, que des de llavors es va convertir en l'única explicació admissible, en l'única història viscuda. Per primera vegada en la història una campanya de propaganda política substituïa la realitat del que ha passat per una realitat inexistent, artificialment construïda. George Orwell, testimoni i víctima d'aquesta campanya denigrant de falsedats i dimonització, va portar a les seves novel·les a l'omnipotent Gran Germà. Els historiadors acadèmics podien reescriure el passat una i altra vegada, segons els interessos sectaris i polítics de cada moment, les ires del déu que adressin o el gust i caprici de l'amo de torn. Com escrivia en la seva novel·la *1984*: "Qui controla el passat controla el futur. Qui controla el present controla el passat".

La Sagrada Història de la burgesia va heretar, aprofundir i completar des del camp de la historiografia aquesta campanya difamatòria estalinista i republicana, que cal denunciar, criticar i destruir. **La història és un combat més de la guerra de classes en curs**. A la història de la burgesia oposem la història revolucionària del proletariat. A les mentides se les derrota amb la veritat; als mites i a la llegenda negra amb els arxius.

Hi ha una contradicció flagrant entre l'ofici de recuperació de la memòria històrica, i la professió de servidors de la Història Oficial, que necessita oblidar i esborrar l'existència en el passat, i per tant la possibilitat en el futur, d'un temible moviment obrer revolucionari de masses. Aquesta contradicció entre l'ofici i la professió es resol mitjançant la ignorància d'allò que saben o haurien de saber; i això els converteix en INÚTILS. La Història Oficial pretén ser objectiva, imparcial i global. Però es caracteritza per la seva incapacitat per reconèixer el caràcter classista de la seva

pretesa objectivitat. És necessàriament parcial, i no pot adoptar més perspectiva que la perspectiva de classe de la burgesia. És necessàriament excloent, i exclou del passat, del futur i del present a la classe obrera. La Sociologia Oficial insisteix en convèncer-nos que ja no existeix la classe obrera, ni el proletariat, ni la lluita de classes; a la Història Oficial li toca convèncer-nos que mai va existir. Un present perpetu, complaent i acrític banalitzava el passat i destrueix la consciència històrica.

Els historiadors de la burgesia han de reescriure el passat, com ho feia una i altra vegada el Gran Germà. Necessiten amagar que la Guerra civil va ser una guerra de classes. Qui controla el present, controla el passat, qui controla el passat, decideix el futur. La Història Oficial és la història de la burgesia, i avui té per missió mitificar els nacionalismes, la democràcia i l'economia de mercat, per convèncer-nos que són eterns, immutables i inamovibles.

Antonio Gascón i Agustín Guillamón, impulsors d'aquest Manifest, constituïts en Comitè de Defensa de la Història, declaren la seva bel·ligerància en aquest **COMBAT PER LA HISTÒRIA**. Per aquesta raó, i com hem demostrat en el llibre *Nacionalistes contra anarquistes a la Cerdanya*, publicat per Edicions Descontrol (editorial@descontrol.cat),

DECLAREM PROVAT:

Que la repressió de cures i dretans a la Cerdanya des del 20 de juliol de 1936 fins el 8 de setembre de 1936 va ser dirigida per l'alcalde de Puigcerdà, Jaume Palau, militant de ERC.

Que la llista dels 21 ciutadans dretans de Puigcerdà "que havien de ser eliminats" va ser debatuda i elaborada al Casal d'Esquerra Republicana de Catalunya, i el seu president Eliseu Font Morera "va aprovar la llista de víctimes". Les persones que figuraven en aquesta llista van ser detingudes i assassinades en la nit del 9 de setembre de 1936.

Que en la constitució del Consell Administratiu del Poble de Puigcerdà del 20 d'octubre de 1936, els anarquistes van obligar al fet que participés ERC amb els dos protagonistes principals de la repressió contra els dretans: Jaume Palau i Eliseu Font.

Que ANTONIO MARTÍN ESCUDERO, el Durruti de la Cerdanya, va ser assassinat al pont de Bellver, el 27 d'abril de 1937, en una emboscada preparada per ERC i Estat Català. L'assassinat es devia al ferri control exercit pels anarquistes a la frontera, que perjudicava el contraban que beneficiava als estalinistes i nacionalistes.

Que a partir del 10 de juny de 1937, després de la derrota política dels anarquistes en els Fets de Maig, els va arribar el torn als anarquistes. Set llibertaris van ser assassinats a La Serradora per estalinistes i nacionalistes. **Es va constituir un Comitè Executiu, format per estalinistes i nacionalistes, per coordinar i dirigir la repressió antilibertària a la Cerdanya. La repressió i la difamació anaven íntimament unides.** La matança del 9 de setembre de 1936, tots els assassinats comesos a la comarca, tots els robatoris i crims van trobar un mateix cap de turc i fals culpable: els anarquistes. D'aquesta manera es desviava l'autoria criminal de PSUC-ERC i es criminalitzava l'enemic de classe: els anarquistes.

Que la majoria dels historiadors menteixen, manipulen o falsifiquen, alguns de forma conscient, els més inconscientment; està en la naturalesa i condició de l'ofici que els paga el sou. La Sagrada Història de la burgesia és una fal·làcia, construïda per exculpar nacionalistes i estalinistes dels excessos dels primers temps de la Revolució. I un bon exemple és la vigent historiografia sobre Puigcerdà i la Cerdanya, que ha aconseguit amagar, durant més de 80 anys, que els protagonistes del cop de 1934 van ser durament represaliats per la dreta espanyolista a 1935; que aquesta repressió va provocar la participació venjativa dels colpistes catalanistes de 1934 en els abusos i

arbitrarietats que, després de juliol de 1936, van seguir a la derrota dels militars a Barcelona i la resta de Catalunya. I en particular que més d'un d'ells o era membre d'Estat Català, o majoritàriament membres reconeguts d'ERC, citats en la Causa General com a responsables de les matances locals.

Que el mite dels afusellaments massius a la collada de Toses, ordenats per el Comitè de Puigcerdà, s'ensorra davant la precisió i contundència d'un document de la Causa General que conclou, un cop desenterrats i analitzats els 26 cadàvers existents, que eren majoritàriament persones molt joves, identificats alguns com dretans i desertors, abatuts per els carrabiners en intentar creuar la frontera. Ni comitè, ni afusellaments; carrabiners i desertors, i en tot cas morts alienes a la problemàtica interna de la Cerdanya que no s'han de comptabilitzar com a fruit dels conflictes socials i polítics d'aquesta comarca.

Que a ningú se li hauria de escapar que la destrucció de la llegenda negra de l'anarquisme català a la Cerdanya, i molt concretament de la fabulosa criminalització d'Antonio Martín, efectuada irrefutablement en el nostre llibre sobre la Cerdanya, **implica importants conseqüències:**

A. Les autoritats republicanes i estalinistes, el 1937, van mentir conscientment, i conscientment van aixecar aquesta llegenda negra i denigrant contra l'anarquisme català. **Va ser una poderosa arma política contra la CNT-FAI, i a més la millor defensa possible als seus propis crims: atribuir-los als anarquistes.**

B. Els historiadors de la burgesia menteixen i seleccionen esbiaixadament la documentació existent en els arxius, i es converteixen d'aquesta manera en hereus i continuadors de la campanya denigrant de propaganda i difamació que va aconseguir, per primera vegada en la història, que l'autèntica realitat social i històrica desaparegués i fos substituïda per una de nova realitat-ficció, inventada per aquesta campanya de propaganda i infàmies.

C. Nacionalistes i estalinistes catalans van compartir, en 1937-1938, de forma natural, civilitzada i ètica el seu radical racisme polític respecte als anarquistes, amb confusos prejudicis ètnics, culturals, classistes, ideològics i idiomàtics. Els anarquistes eren degradats i deshumanitzats, de manera que en l'imaginari nacionalista i estalinista deixaven de ser persones per convertir-se en bèsties i feristeles, que bé podien i mereixien sacrificar-se a l'altar de la pàtria. Com mesos abans ja s'havia fet amb els dretans espanyolistes.

D. Tots aquests monstres, assassins en sèrie, vampirs i menja capellans que van aparèixer com un virus inexplicable a tot Catalunya, i que la historiografia ha qualificat com a criminals, s'han de revisar. Tots els historiadors estan sota sospita de parcialitat i sectarisme.

E. En l'estiu de 1937 la CNT va deixar realment d'existir a la Cerdanya com a organització. La brutal repressió antilibertària va ser organitzada per un Comitè Executiu en què van participar Vicente Climent (PSUC), Juan Bayrán Clasli (PSUC), Joan Solé (alcalde de Bellver), un agent de Vigilància anomenat Samper i un altre agent anònim, pertanyents tots dos a Estat Català.

PER TANT, CONCLOEM:

Que la història és un combat més de la guerra de classes en curs. A la història de la burgesia oposem la història revolucionària del proletariat. A les mentides se les derrota amb la veritat; als mites i a la llegenda negra amb els arxius.

Que la història, com a ciència social, ja no és possible realitzar-la en les institucions universitàries i acadèmiques, on els historiadors es transformen en

funcionaris sotmesos al poder i a l'ordre establert. La Història honesta, científica i rigorosa, avui, només és possible **contra els historiadors acadèmics i al marge de les institucions.**

Que la Història burgesa té per missió **mitificar els nacionalismes, el totalitarisme democràtic i l'economia capitalista, per convèncer-nos que són eterns, immutables i inamovibles.** Un present perpetu, complaent i acrític banalitzava el passat i destrueix la consciència històrica. De la Història Sagrada estem passant a la poshistòria. Posveritat és un neologisme que descriu una situació cognitiva, freqüent avui, en què l'informador crea opinió pública subordinant els fets i la realitat a les emocions, els prejudicis, les ideologies, la propaganda, els interessos materials i la política. Si alguna cosa aparenta ser cert i a més afalaga la vanitat, o satisfà emocions, alhora que enforteix prejudicis o identitat, mereix ser veritable. Una bona campanya publicitària converteix la mentida, l'estafa i les falsificacions en una agradable i convenient posveritat. La poshistòria deixa de ser la narració i interpretació dels fets succeïts en el passat per esdevenir la narració que plumífers de tota mena i ideologia fabriquen per al mercat editorial, més enllà dels fets i de la realitat històrica, considerats ja com simbòlics, secundaris, prescindibles, perjudicials o clandestins.

PER TANT, DEMANEM:

Que els panells informatius aixecats al pont de Bellver siguin llevats o corregits.

Que ERC assumeixi la seva responsabilitat en la matança de Puigcerdà del 9 de setembre de 1936 i ordeni el cessament de les infàmies aixecades permanentment i sistemàtica per la seva organització contra els llibertaris.

Que Pous/Solé reconeguin formalment els seus errors i insuficiències, i els facin públics i notoris, per dignitat pròpia i perquè és de justícia.

INICIEM la difusió d'aquest text amb l'objectiu de conscienciar, eximir i lliurar als llibertaris de l'enorme perjudici moral sofert a causa d'aquesta degradant campanya difamatòria, impulsada per estalinistes i nacionalistes. No és possible cap pacte ni col·laboració amb l'enemic de classe. Convoquem a aquesta necessària minoria àcrata i rebel, armada de principis; encara sense pàtria ni banderes, sense déus ni fronteres, sense deixadeses ni renúncies, a que se sumin a aquestes demandes, enviant les seves adhesions a aquest Manifest al **COMITÈ DE DEFENSA DE LA HISTÒRIA**, e-mail: chbalance@gmail.com

Antonio Gascón i Agustín Guillamón. **Puigcerdà, 27 d'abril de 2018**
81 aniversari de l'assassinat d'Antonio Martín, el durrutí de la Cerdanya

